

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ
IM. J. TUWIMA
W BIELSKU-BIAŁEJ**

na lata 2017-2020

I. Podstawa prawna:

- ✓ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- ✓ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- ✓ Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- ✓ Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- ✓ Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- ✓ Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- ✓ Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- ✓ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- ✓ Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- ✓ Karta Nauczyciela
- ✓ Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
- ✓ Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018:
 1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
 2. Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
 3. Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
 4. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
 5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
 6. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.
- ✓ Statut Zespołu Szkół im J. Tuwima w Bielsku- Białej.

II. Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół im J. Tuwima w Bielsku - Białej opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

III. Przy opracowaniu programu uwzględniono (DIAGNOZA ZAGROŻEŃ):

- obowiązujące przepisy prawa,
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- wyniki ewaluacji,
- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wnioski i analizy (np. wnioski z pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyniki testów wewnątrzszkolnych, wyniki olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariat, samorządność itp.),
- identyfikacji środowiska lokalnego,
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownia, sala gimnastyczna) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).
- analizy ankiet przeprowadzonych w roku szkolnym 2016-2017

IV. Cele programu

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu,
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,

- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad które wyznaczają kierunek jego działania,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- jest samodzielny, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy.

VI. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

a) **Działalność wychowawcza** – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej, **obejmuje w szczególności:**

- współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu , a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,

- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

b) Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

- doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

c) Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców, **obejmuje w szczególności:**

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

d) Działalność profilaktyczna, polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, w szczególności **obejmuje:**

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych,

nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,

- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

VII. Uczestnicy programu

1. **Dyrektor szkoły** stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów. Współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań. Nadzoruje zgodność działania szkoły ze Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły. Nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. **Rodzice** uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

3. **Wychowawcy** prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie.

4. **Nauczyciele** realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy. Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

5. **Uczniowie** Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.

6. **Pedagog szkolny** udziela pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości. W sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia. Współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez młodzież, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo. Współpracuje z Policją, z Sądem dla nieletnich,

kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną itp. Kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów. Prowadzi zajęcia terapeutyczne z dziećmi: indywidualne i grupowe, stosuje profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów. Organizuje warsztaty dotyczące profilaktyki oraz technik uczenia się zapamiętywania oraz integruje środowisko uczniowskie. Przeprowadza konsultacje indywidualne dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udziela wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracuje z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów.

VIII. Diagnoza zagrożeń

Zespół Szkół im. J. Tuwima każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców,
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie,
- ludzkich zasobów szkoły tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się oraz kompetencji szkolnych specjalistów (pedagoga i psychologa, psychoterapeuty, pielęgniarki szkolnej), szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, z kompetencji specjalistów spoza szkoły – współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy).

W wyniku diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wyłoniono następujące obszary problemowe:

IX. Harmonogram – sposób realizacji zadań (realizacja treści programowych)

Organizacja zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów

Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Termin/odpowiedzialni za realizację zadań
I. Zdrowie – edukacja zdrowotna 1. Kształtowanie odpowiedzialności i zapoznanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych.	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie pogadarek nt. zdrowego odżywiania i prawidłowej higieny • współpraca wychowawców i pedagoga z higienistką, • organizowanie warsztatów profilaktycznych (zajęcia o stresie, o mechanizmach uzależnień, problematyka HIV AIDS,) 	Cały rok na bieżąco /wychowawcy, pedagog, higienistka

<p>2. Propagowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelekcje dla rodziców na wybrane tematy • SKS, zumba, zajęcia w hali sportowej i MCI* podczas wakacji i ferii zimowych • uczestnictwo w konkursach profilaktycznych • rozmowy indywidualne • projekcja filmów i prezentacji multimedialnych na GDDW • redagowanie gazetek tematycznych • badania przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie • organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco/nauczyciele prowadzący koła zainteresowań/ pedagog szkolny/ wychowawcy klas
<p>3. Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia, • realizacja działań promujących zdrowie, • akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków, • posiłki dla uczniów z rodzin najuboższych., • rozmowy, pogadanki na temat kulturalnego spożywania posiłków – lekcje na przedmiotach zawodowych/ cykl zajęć Savoir-vivre. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok na bieżąco /wychowawcy, pedagog/nauczyciele przedmiotów zawodowych
<p>4. Profilaktyka zagrożeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty dla kl. I „Anoreksja i Bulimia-zaburzenia odżywiania”, • Warsztaty profilaktyczne „Lampka szampana”, „Uzależnienie przecież nie-Ja”, „Dopalacze i doping-moda XXI wieku”, „Marihuana-sadzić, palić i... zwariować” - środki i substancje psychoaktywne • warsztaty profilaktyczne: „Loty bez odlotów” • poruszanie problemu konsekwencji zdrowotnych zażywania środków uzależniających, • wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna), • przygotowanie ulotek informacyjnych dla rodziców dotyczących zagrożeń wśród młodzieży, 	<ul style="list-style-type: none"> • I sem./pracownicy Poradni Pedagogiczno Psychologicznej • I i II sem./p. Dariusz Pietrek –Śląskie Centrum Profilaktyki • I i II sem./p. J. Szczotka • cały rok-na bieżąco/ pedagog/pracownicy Poradni Pedagogiczno Psychologicznej

* Spis kół zainteresowań w Zespole szkół im. J. Tuwima.

	<ul style="list-style-type: none"> • gazetki ścienne, • bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzeniach. 	
II. KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH – RELACJE 1. ZAPOZNANIE Z PODSTAWOWYMI PRAWAMI UCZNIĄ I OBOWIĄZKAMI WYNIKAJĄCYMI Z ROLI UCZNIĄ ORAZ CZŁONKA SZKOLNEJ SPOŁECZNOŚCI, RODZINY I KRAJU.	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z Prawami dziecka i ucznia, • uświadamianie uczniom do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby, • prowadzenie pogadarek na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka, • egzekwowanie zasad wynikających ze Statutu Szkoły i WSO oraz Kontraktu Uczniowskiego – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki, konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do Procedur Działań Interwencyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele
2. KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚĆ ROZWIJAJĄCYCH OSOBOWOŚĆ UCZNIĄ	<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie tematyki GDDW dla poszczególnych grup wiekowych, • warsztaty integracyjne w klasach I – dwudniowy wyjazd (Beskid Śląski i Żywiecki), • warsztaty samodoskonalące organizowane przez pedagoga dla klas I - IV • spotkania indywidualne młodzieży lub grup klasowych z pedagogiem • warsztaty dotyczące różnic między kobietą, a mężczyzną: „Różni - aby lepiej kochać”. – kl. II 	<ul style="list-style-type: none"> • Wrzesień/ pedagog/ wychowawcy • cały rok-na bieżąco pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele • p.A.Gibała
3. KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKACYJNYCH, PRZESTRZEGANIA OBOWIĄZUJĄCYCH REGUŁ, DBAŁOŚĆ O JĘZYK I KULTURĘ WYPOWIADANIA SIĘ, DOBRY KLIMAT W SZKOLE.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie znają i stosują formy dobrego zachowania-Cykl zajęć savoir-Vivre, • organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł, • wyjścia do kina, teatru, muzeum itp., • Warsztaty „Agresja i złość”- uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco/ pedagog/ nauczyciele/ nauczyciele przedmiotów zawodowych • I sem. /pracownicy Poradni Pedagogiczno Psychologicznej

	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty „Nowoczesnych Technik Ucznienia się” • zajęcia: „Ćwiczenia kreatywnego myślenia” 	
4. UCZENIE UMIEJĘTNOŚCI UŁATWIAJĄCYCH FUNKCJONOWANIE NA RYNKU PRACY	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze/ przedmioty zawodowe/ praktyka zawodowa, • udział uczniów klas maturalnych w warsztatach doskonalących umiejętności zawodowe, • zorganizowanie zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco/ pedagog/ nauczyciele/ nauczyciele przedmiotów zawodowych • I sem. /pedagog/pracownicy Poradni Pedagogiczno Psychologicznej
3. PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań - agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc, • edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, • respektowanie zbioru zasad przez uczniów obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą, • stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania, • organizacja spotkań z Policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich, • kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco/ pedagog/ nauczyciele/ nauczyciele przedmiotów zawodowych/pracownicy Poradni Pedagogiczno Psychologicznej

	propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy?	
III. BEZPIECZEŃSTWO – PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH 1. ZAPOZNANIE Z PODSTAWOWYMI ZASADAMI BEZPIECZEŃSTWA W RÓŻNYCH SYTUACJACH ŻYCIOWYCH, KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA SIĘ W SYTUACJI ZAGROŻENIA ŻYCIA I ZDROWIA.	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie procedur bezpieczeństwa w szkole i poza nią i zasadami BHP na lekcjach- alarmy próbne przeciwpożarowe, dyżury nauczycieli w czasie przerw, • organizowanie pogadanek, zajęć warsztatowych, dotyczących bezpieczeństwa, • współpraca z ratownikami medycznymi, • zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok/wszyscy nauczyciele • cały rok/ lekcje Edukacja dla Bezpieczeństwa- mgr Ł. Podkański
2. KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI WYKORZYSTYWANIA INFORMACJI Z RÓŻNYCH ŹRÓDEŁ, KORZYSTANIE Z TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNEJ, KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI NEGATYWNEGO WPŁYWU PRACY PRZY KOMPUTERZE NA ZDROWIE I KONTAKTY SPOŁECZNE. 3. ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU, ORGANIZOWANIE POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ	<ul style="list-style-type: none"> • nauczanie informatyki od klasy I, • korzystanie z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów. • organizacja prelekcji z Policjantem nt. Przemocy w cyberprzestrzeni i związanych z nimi konsekwencjami prawnymi dla kl. I • stała współpraca z Policją, PPP i innymi placówkami specjalistycznymi, • stała współpraca wychowawców z pedagogiem, • diagnozowanie sytuacji oraz organizowanie pomocy psychologicznej dla uczniów, • integrowanie środowiska wychowawczego klasy, • organizowanie prelekcji nt. zagrożeń narkomanią, alkoholizmem i innymi nałogami, • organizowanie warsztatów tematycznych dla uczniów wszystkich klas. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok/nauczyciele informatyki mgr A. Mynarski, dr K. Tekiela • II sem./pedagog • cały rok-na bieżąco pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele

<p>4. RODZICE PARTNERAMI W PRACY WYCHOWAWCZEJ SZKOŁY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowywanie prelekcji tematycznych, ulotek na zebrania dla rodziców, • zapraszanie do angażowania się w życie szkoły (Rada Rodziców) • indywidualna współpraca wychowawców z rodzicami wynikająca z aktualnych potrzeb szkoły, klasy. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele
<p>5. PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie pożądaných społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych- omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, • spotkania z przedstawicielami Policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy, co to jest stalking – jak sobie z nim radzić?, • współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia - diagnozowanie środowiska, • ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedury „Niebieskie Karty”, materiały informacyjne, • uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie, • gazetki tematyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog, wychowawcy, nauczyciele informatyki, • przedstawiciele Policji • cały rok-na bieżąco pedagog/ wychowawcy/ nauczyciele
<p>IV. WARTOŚCI, NORMY, WZORY ZACHOWAŃ – KULTURA</p> <p>1 . TWORZENIE I UCZESTNICZENIE W KULTYWOWANIU TRADYCJI SZKOŁY, MIASTA, REGIONU I PAŃSTWA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie uroczystości szkolnych w oparciu o kalendarz imprez: <ul style="list-style-type: none"> • ślubowanie i otrzęsiny uczniów klas I, • Święto patrona szkoły, • Rajd Szkolny, • Dzień Sportu, • Dzień Olimpijczyka, • Wiosenne Turnieje Sportowe, • zabawy andrzejkowe, • Mikołajki dla dzieci z domu Dziecka lub świetlicy środowiskowej, • spotkania opłatkowe w klasach z nauczycielami, • Dzień Hotelarza i Turysty, • Targi Turystyczne, edukacyjne, • akcja promocyjna szkoły, • klasowe wycieczki dydaktyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco /nauczyciele odpowiedzialni (wg harmonogramu)/ wychowawcy

<p>2. WYCHOWANIE W DUCHU POSZANOWANIA DLA TRADYCJI I KULTURY WŁASNego NARODU I ZAPOZNANIE Z DZIEDZICTWEM KULTUROWYM INNYCH KULTUR.</p> <p>3. KSZTAŁTOWANIE POSTAW WYRAŻAJĄCYCH SZACUNEK DLA LUDZI NIEZALEŻNIE OD STATUSU MATERIALNEGO, RELIGII, WIEKU, WYGLĄDU, POZIOMU ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I FIZYCZNEGO ORAZ RESPEKTOWANIE ICH PRAW, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ W CELU ZAPOBIEGANIA DYSKRYMINACJI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc w umiejętnym spędzaniu wolnego czasu przez uczniów, • Warsztaty Hotelarsko-Turystyczne w Pięknej Górze dla kl. I. • zwiedzanie wystaw artystycznych, muzeów, uczestniczenie w imprezach kulturalnych miasta • regularne wyjścia młodzieży do teatru i kina, • poznanie najbliższego otoczenia, obchody świąt i rocznic, wycieczki klasowe • realizacja EPE („Erasmus +”) • cykl zajęć nt . niepełnosprawności, • warsztaty z zakresu SAVOIR-VIVRE, • uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają, • uczniowie mają szacunek do kultury i dorobku narodowego – biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym- uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych- składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca, • uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu, • Wolontariat - udział uczniów w akcjach charytatywnych - organizowanie imprez oraz zajęć wyrównawczych dla dzieci ze świetlicy środowiskowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco /nauczyciele odpowiedzialni (wg harmonogramu)/ wychowawcy • p. M. Martyniak • pedagog • cały rok-na bieżąco /nauczyciele odpowiedzialni (wg harmonogramu)/ wychowawcy • mgr W. Marszałek/ mgr A. Tomkiewicz/ pedagog
<p>4. PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji poprzez organizację pogadanek, • przedstawienia, filmy edukacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • cały rok-na bieżąco/ nauczyciele/ wychowawcy/ pedagog

7. Ewaluacja programu – będzie polegała na:

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkole pedagoga szkolnego i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

* zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie

*opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji

*zaplanowanie sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienie społeczności szkolnej

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego, dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z prowadzonej ewaluacji poinformowana zostanie rada pedagogiczna na zebraniu kończącym rok szkolny.

Przyjęty przez Radę Pedagogiczną na konferencji 18.09.2018r